

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

263. 4.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Algemeen kon men zich vereenigen met de politiek van de Regeering om successievelijk de oude verdragen te vervangen door nieuwe.

Eenige leden waren echter niet blind voor het gevaar, dat bij vernieuwing van zeer oude, eerbiedwaardige verdragen historisch verklaarbare voordeelen worden prijsgegeven. Zoo stemde het tot teleurstelling, dat blijkbaar het door de Nederlandsche Regeering voorgestelde slotprotocol, waarin o. a. het verdrag van 1701 werd gehandhaafd, voor zooverre het voor een der partijen gunstiger bepalingen mocht bevatten dan het nieuw te sluiten verdrag, niet door de Deensche Regeering is aanvaard. Deze leden stelden de vraag, of als gevolg hiervan de Nederlandsche belangen in eenig opzicht zullen worden geschaad. Met name wenschten zij te worden ingelicht omtrent de positie van de kustvaart met kleine schepen. Deze was volgens het verdrag van 1701 geheel vrij. Thans wordt door artikel 11, tweede lid, van het verdrag de kustvaart, uitgeoefend door schepen van minder dan 30 ton inhoud, van de gunstige behandeling krachtens artikel 9 uitgezonderd. De hier aan het woord zijnde leden meenden te weten, dat deze uitzondering voor den Groninger scheepsbouw, die toch reeds in de grootste moeilijkheden verkeert, een niet onaanzienlijke schadepost zal beteekenen.

Verder werd het door eenige leden een groote teleurstelling genoemd, dat in het verdrag, waarbij twee Staten der Oslo-groep betrokken zijn, in geen enkel opzicht een stap in de richting van grootere handelsvrijheid is gezet. Op deze gronden werd betwijfeld, of de Regeering wel verstandig heeft gehandeld, door het oude verdrag van 1701 prijs te geven en te vervangen door een nieuw verdrag, dat op geen andere deugd kan bogen dan dat de redactie wat beter is verzorgd.

Eenige leden spraken twijfel uit, of het wel goed is, thans verdragen als het onderhavige af te sluiten. In dit verdrag wordt aan het beginsel van de meestbegunstiging vastgehouden, terwijl het verdrag van Ouchy juist moeilijkheden ontmoet, omdat anderen zich op dat beginsel zouden willen beroepen. Deze leden herinnerden aan de redevoering, door den heer VAN CITTERS op 21 December 1932 in de Eerste Kamer uitgesproken, en zij vereenigden zich met de daarin gemaakte opmerkingen, in zake de bezwaren, welke uit bijzondere verdragen met kleine landen voor het handelsverkeer met groote landen kunnen voortkomen.

Andere leden vestigden de aandacht op punt 4 van het Slotprotocol ad artikel 3 van het verdrag, waardoor naar hun meening de bezwaren, door de eerst aan het woord zijnde leden gemaakt, worden opgeheven.

Eenige leden merkten op, dat volgens artikel 7, sub 1, de meestbegunstigingsclausule van toepassing zal zijn op eventuele invoerbepalingen. Daarvan worden sub 2 eenige soorten invoerverboden uitgezonderd, doch sub 3 wordt dan weder gezegd, dat deze verboden of beperkingen geen willekeurige discriminatie mogen vormen tegen de andere verdragsluitende partij.

Waar Denemarken thans een zeer sterke discrimineerende deviezen-restrictie toepast, achtten ook deze leden het moment om een dergelijk meestbegunstigingsverdrag in behandeling te nemen, niet gunstig. Sedert men in Denemarken den gouden standaard heeft verlaten en de Deensche kroon practisch heeft

gebonden aan het lot van het Engelsche pond sterling, is Engeland in alle opzichten bij den invoer in Denemarken bevoordeeld ten koste van landen als Duitschland en Nederland. Het moge verklaarbaar zijn, dat Denemarken Engeland, waar circa 60 pct. van zijn export heenging en waarvandaan het dus de meeste deviezen kreeg, gaarne wilde bevoordeelen, doch dit neemt niet weg, dat zulks naar het oordeel dezer leden in strijd blijft met het beginsel der meestbegunstiging. Sedert eind 1931 heeft Denemarken op onaangename wijze tegen Nederland gediscrimineerd. Het systeem was, dat de Deensche importeur geen goederen kon invoeren, wanneer hij daarbij niet een zg. valuta-attest van het Valutakantoor, gevestigd te Kopenhagen, kon overleggen. Nooit heeft de Deensche Regeering, ook niet naar aanleiding van de klachten van den Nederlandschen gezant, precies verklaard, naar welken maatstaf zij die valuta-attesten afgaf. Er heerschte de grootste willekeur, en de Nederlandsche fabrikanten moesten aanzien, dat de Deensche handelaren zooveel Engelsche goederen konden krijgen als zij wilden, terwijl de Nederlandsche producten werden geweerd. Dit gold niet ten aanzien van alle Nederlandsche producten, doch alleen ten aanzien van die, welke door Engelsche producten te vervangen waren, zoo b.v. textielgoederen. Later is gebleken, dat de Deensche Regeering als leidraad voor de toekenning van invoerbewilligingen (valuta-attesten) in beginsel slechts lette op de verhouding van den totalen in- en uitvoerhandel met het betreffende vreemde land in 1931. Men nam in Denemarken aan, dat invoer uit Nederland daar te lande $3\frac{1}{2} \times$ zoo groot mocht zijn als de Deensche uitvoer naar Nederland. Hoe men aan dit cijfer is gekomen, was den hier aan het woord zijnden leden niet duidelijk, aangezien volgens de Deensche statistiek de verhouding in 1931 was 62 : 23, hetgeen dus slechts ruim $2\frac{1}{2} : 1$ beteekent. Dat de verhouding $3\frac{1}{2} : 1$ hoogst willekeurig was, blijkt ook hieruit, dat men zich er ten slotte niet aan gestoord heeft. Immers in de periode Januari—September 1932 was volgens de Deensche cijfers de verhouding 40 : $9\frac{1}{2}$ of $4\frac{1}{2} : 1$. Dit stemt ook beter overeen met die in normale jaren 1927—1929, toen de Nederlandsche uitvoer naar Denemarken 5 à 7 \times zoo groot was als de import hier te lande uit Denemarken.

Wat de totale handelsbalans met Denemarken betreft, behoeft Nederland naar het inzien dezer leden zich dus nog niet ernstig te beklagen. Het bezwaar gaat echter tegen de discrimineerende behandeling, die de afzonderlijke artikelen ondergaan. Waar het op aankomt is immers, dat de verdeling van den totalen invoer uit Nederland over de verschillende Deensche importeurs volkomen willekeurig geschiedt, zonder dat belanghebbenden weten, waar zij aan toe zijn. Wanneer Denemarken een zekeren maatstaf van b.v. $3\frac{1}{2} : 1$ of $4\frac{1}{2} : 1$ wenscht toe te passen, waarom geeft het dan niet aan Deensche importeurs het recht tot import uit Nederland, gebaseerd in die zelfde verhouding op hun invoer in vorige jaren? In plaats daarvan worden in talrijke gevallen invoervergunningen eenvoudig geweigerd; ieder systeem schijnt hierbij zoek en men denkt al gauw aan willekeur of minder fraaie praktijken.

Deze leden merkten nog op, dat de nieuwe Deensche deviezenwet van 6 December 1932 een groot aantal artikelen aangeeft (een totaal invoer in 1931 van 988 miljoen kronen), waarvoor bij invoer nog een Bewilliging van het Valuta-Kontoor noodig is. Wel mag volgens art. 3, sub 5, voor geen enkelen importeur thans het toegestane invoercontingent dalen beneden 45 pct. van de waarde van zijn invoer in 1931, doch alleen „wofern nicht handelspolitische Rücksichten in Betracht kommen”. Dit laatste speelt natuurlijk ieder oogenblik een rol, met gevolg, dat toch valuta-certificaten geweigerd worden. De meestbegunstiging wordt daarbij dus volkomen ter zijde gesteld, hetgeen de hier aan het woord zijnde leden een groot bezwaar achtten. Zij zouden gaarne hieromtrent het oordeel van de Regeering vernemen.

Eenige leden merkten op, dat in artikel 3 niet een uitzondering op de meestbegunstiging is gemaakt voor de voordeelen, voortvloeiende uit algemeene verdragen, tot stand gekomen onder auspiciën van den Volkenbond. Een dergelijke clausule behoort huns inziens toch in een modern handelsverdrag, over-

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

eenkomstig de aanbevelingen van Genève. In het nieuwe handelsverdrag met Zwitserland luidt een clause als volgt:

„Il est entendu, en outre, que la clause de la nation la plus favorisée ne pourra être invoquée par les Hautes Parties Contractantes pour obtenir des droits ou privilèges nouveaux qui seraient accordés à l'avenir par l'une d'elles dans des conventions collectives auxquelles l'autre ne participe pas, si lesdites conventions sont conclues sous les auspices de la Société des Nations et ouvertes à l'adhésion des Etats. Toutefois, le bénéfice des droits ou privilèges envisagés pourra être revendiqué par la Partie intéressée, si lesdits droits ou privilèges sont stipulés également dans des conventions autres que les conventions collectives répondant aux conditions ci-dessus ou encore si la Partie qui en réclame la jouissance est disposée à accorder la réciprocité de traitement.”

Zij stelden tevens de vraag, waarom Nederland in artikel 11, sub 3, wederom genoeg moet nemen met de zg. Scandinavische clause, terwijl Nederland zich geen enkel recht van dien aard voorbehoudt. Waarom zou Nederland daartegenover van Denemarken niet de toestemming eischen voor de uitzonderingen op de meestbegünstiging ingevolge het verdrag van Ouchy, of even-

tuel zelfs voor bijzondere gunsten aan onze Indische Koloniën? De hier nog aan het woord zijnde leden zouden omtrent een en ander gaarne nader door de Regeering worden ingelicht.

Eenige leden stelden de vraag, of de onderhandelingen ten aanzien van het onderhavige verdrag door de Nederlandsche Regeering zijn benut om wijziging te krijgen in de zeer bezwarende Deensche belastingen op buitenlandsche handelsreizigers. Deze belasting bedraagt 300 kronen voor een verblijf van een jaar en 100 kronen voor een verblijf van 45 dagen of minder. Bovendien moeten zij, die meer dan één buitenlandsch huis vertegenwoordigen, nog 50 kronen extra betalen.

Aldus vastgesteld 3 Maart 1933.

DE WILDE.

KORTENHORST.

ROMME.

ALBARDA.

VAN HELLENBERG HUBAR.